

ЕЛЕКТРОННОЇ ФІЗИКИ Інститут НАНУ — науково-дослідна установа в галузі електрофізики. Заснована 1992 на базі Ужгородського відділення Інституту ядерних досліджень АНУ, що діяло від 1981 (засновник і до 1988 керівник — **І. Запісочний**). У складі Ін-ту діють 4 наукових відділи: електронних процесів і елементарних взаємодій; квантової та плазмової електроніки; матеріалів функціональної електроніки; фотоядерних процесів. Основні напрями наукової діяльності: дослідження елементарних процесів і явищ, стимульованих взаємодією електронних, іонних, фотонних, атомних і молекулярних пучків низьких та середніх енергій між собою та з речовиною в конденсованому стані; дослідження елементарних процесів та механізмів збудження генерації в газових лазерах, розроблення й створення нових лазерів, оптичних матеріалів та приладів квантової електроніки. Співробітники Інституту відкрили механізм виникнення генерації та створили вісмутові лазери на електророзрядній і фотодисоційній накачках димерів (премією імені К. Синельникова НАНУ 1994 відзначені **І.**

Запісочний, **В. Кельман** та **Ю. Шпеник**), низку засобів експериментальної техніки для дослідження процесів в електронно-атомних і електронно-іонних зіткненнях (Державної премії України в галузі науки і техніки 1995 удостоєні **І. Запісочний**, **О. Шпеник**, **А. Імре**, **А. Завілопуло** та **Е. Сабад**), з'ясували особливості електронних і фононних станів для композитів «діелектрична матриця + ансамбль квантових точок типу A2B6» та вплив на їх властивості зовнішніх факторів, зокрема опромінення (Державної премії України в галузі науки і техніки 2017 удостоєні **Ю. Ажнюк** та **О. Гомоннай**). Серед близько 100 співробітників Інституту — 12 докторів і 34 кандидати наук. Державними преміями України в галузі науки і техніки нагороджено також **В. Мазура** (1999), **М. Головея** (2000), преміями НАНУ видатних вчених — **П. Пуга**, **В. Головей** та **Б. Гунда** (усі — імені **В. Лашкарьова**, 2002), **О. Шпеник** (2003), **Є. Ремету** (2011), **О. Боровика**, **Г. Гомонай** (2012; усі — імені **І. Пулюя**), **В. Маслюка** та **О. Парлага** (2021, обоє — імені **К. Синельникова**). Директори Інституту — **О. Шпеник** (1992—2017), **Г. Гомонай** (від 2017).

Рекомендована література

1. 30 років Інституту електронної фізики НАН України. Уж., 2022;
2. Ужгородська школа з атомної фізики та квантової електроніки // Вісн. НАНУ. 2022. № 5.

А. М. Завілопуло

Бібліографічний опис:

Електронної фізики інститут НАНУ / **А. М. Завілопуло** // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: **І. М. Дзюба**, **А. І. Жуковський**, **М. Г. Железняк** [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-17768>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).